

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 10Co/172/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2115228785
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 11. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zlatica Javorová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2018:2115228785.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zlatice Javorovej a členiek senátu JUDr. Gabriely Briškovej a JUDr. Terézie Mecelovej, vo veci žalobkyne: SPP - distribúcia, a.s., Mlynské nivy 44/b, 825 11 Bratislava, IČO: 35 910 739, zastúpenej splnomocnenkyňou: SOUKENÍK - ŠTRPKA, s. r. o., Šoltésovej 14, 811 08 Bratislava, IČO: 36 862 711, proti žalovanej: D. I., nar. XX. R. XXXX, trvalo bytom F. XXXX/X, Z., zastúpenej splnomocnenkyňou: Prosman a Pavlovič advokátska kancelária, s.r.o., Hlavná 31, 917 01 Trnava, IČO: 36865281, o zaplatenie 2.532,86 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu Trnava zo 6. decembra 2016 č. k. 16C/544/2015-109, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **r u š í** a vec mu **v r a c i a** na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie I. žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobkyňi 2.532,86 eur s 5,15% úrokom z omeškania ročne zo sumy 2.532,86 eur od 22.8.2014 do zaplatenia, do troch dní od právoplatnosti rozsudku, II. žalobkyňi priznal náhradu trov konania v plnom rozsahu, III. žalovanej uložil povinnosť zaplatiť na účet Okresného súdu Trnava výdavky štátu 21,20 eur do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Svoje rozhodnutie vo veci samej právne odôvodnil ustanovením § 76 ods. 1 a 11, § 82 ods. 1 písm. a bod 2, písm. d/, ods. 2 až 4, § 85 ods. 5 ZoE (zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov); § 1 ods. 9 a 14 vyhlášky Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky č. 449/2012 Z. z., ktorou sa ustanovuje spôsob výpočtu škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu; § 121 ods. 3, § 415, § 517 ods. 1 a 2 O. z. (Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb. v znení neskorších predpisov); § 3 ods. 1 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, v znení platnom a účinnom ku dňu omeškania. Vecne dôvodil, že medzi SPP (resp. neskôr ZSE Energia a. s.) a žalovanou bola uzavretá spotrebiteľská zmluva, bližšie upravená ZoE. Žalovaná teda bola v priamom vzťahu ako spotrebiteľ s SPP, nie však s distribútorom (žalobkyňou). Vzťah žalovanej a žalobkyne nie je spotrebiteľským, pretože žalobkyňa si v danom konaní uplatňuje náhradu škody podľa § 82 ods. 2 ZoE, nie cenu plynu. Následkom porušenia zabezpečenia meradla proti jeho neoprávnenej manipulácii je nemožnosť vykonania riadneho vyúčtovania plynu jeho dodávateľom. Súd prvej inštancie konštatoval, že hoci v rozhodnom období bol plyn na odberné miesto žalovanej dodaný, pre výmenu meradla z dôvodu porušenia overovacej značky nebol dodávateľom vyúčtovaný. Dodávateľ plynu (SPP, a. s.) preto žalobkyňi neuhradil cenu plynu dodanú k odbernému miestu žalovanej podľa uzatvorenej distribučnej zmluvy. V príčinnej súvislosti s neoprávneným odberom tak vznikla žalobkyňi škoda. Všetky predpoklady vzniku zodpovednosti za škodu a to existencia protiprávneho úkonu (neoprávnený odber zemného plynu meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii), škoda a príčinnú súvislosť medzi existenciou protiprávneho úkonu a škodou boli splnené. V danom prípade sa jedná o objektívnu zodpovednosť, teda zodpovednosť bez zreteľa na zavinenie. Je nepochybné, že žalovaná plyn odoberala. K obrane žalovanej v súvislosti s jej neprítomnosťou pri výmene plynomeru súd prvej inštancie uviedol, že prevádzkovateľ distribučnej siete je oprávnený vykonať potrebné technické

opatrenia v distribučnej sieti za účelom zabránenia neoprávnenému odberu. Osoba, ktorá sa predstavila ako manžel žalovanej sa na mieste odberu nachádzala a plynomer sprístupnila (mala kľúč od skrinky). Skrinka bola uzamknutá a nie verejne prístupná. Zo záveru znaleckého posudku č. 483/PL-2014 znalca Ing. Petra Lešku, doplneného výpoveďou znalca vyplynulo, že pôvodné zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii bolo porušené - odstránené a nahradené inou plombou, čo v konečnom dôsledku umožňuje manipuláciu s meradlom a ovplyvnenie stavu na meradle. Pokiaľ žalovaná namietala množstvo spotrebičov v domácnosti, žiadnym relevantným spôsobom nevyvrátila tvrdenia žalobkyne, potvrdené podpisom prítomnej osoby - ktorá mala kľúče od skrinky s meradlom. Žalobkyňa vyčíslila škodu v zmysle vyhlášky. Výška a spôsob vyčíslenia škody neboli v zásade v konaní namietané. Súd prvej inštancie poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 12.3.2015 sp. zn. 3Cdo/99/2012 a sp. zn. 1Cdo/107/2008. V prípade objektívnej zodpovednosti odberateľ zodpovedá už len za to, že odoberal plyn meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, pričom porušenie tohto zabezpečenia mohol spôsobiť ktokoľvek. Porušením plomby platnosť overenia meradla zanikla, a teda údaj uvedený na číselníku nie je potom možné akceptovať ako množstvo spotrebovaného plynu. Vznik škody je daný tým, že k odberu plynu došlo, dodávateľ odber neúčtoval, keďže bola vykázaná nulová spotreba. Každý je povinný počínať si tak, aby nedochádzalo ku škodám na zdraví, na majetku, na prírode a životnom prostredí. Pretože v danom prípade nebolo možné škodu vyčísliť na základe objektívnych a spoľahlivých údajov, bolo potrebné vychádzať z vyhlášky. Nárok žalobkyne súd považoval za dôvodný a preukázaný v celom rozsahu, preto žalobe vyhovel. Z dôvodu omeškania s plnením priznanej istiny, súd prvej inštancie zaviazal žalovanú aj na zaplatenie zákonného úroku z omeškania (ktorý je o 5 percentuálnych bodov vyšší ako základná úroková sadzba ECB, platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu). Rozhodnutie o náhrade trov konania odôvodnil právne ust. § 255 ods. 1 CSP, vecne úspechom v konaní žalobkyne v plnom rozsahu. Zároveň súd s odkazom na § 259 CSP zaviazal neúspešnú žalovanú na zaplatenie výdavkov štátu - svedočného.

2. Proti tomuto rozsudku v celom jeho rozsahu podala včas odvolanie žalovaná s návrhom na jeho zmenu zamietnutím žaloby. Dôvodila, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Poukázala na rozhodnutie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 21Cob/131/2011, podľa ktorého vznik škody nemožno vyvodzovať z každého poškodenia plomby meradla, ale iba zo zásahu do meradla, následkom ktorého by meradlo nezaznamenávalo alebo nesprávne zaznamenávalo množstvo odobratého plynu. Zo záveru znaleckého posudku nevyplýva, že by meradlo fungovalo nesprávne, alebo nefungovalo vôbec. Znalec nezistil poškodenie ozubených koliesok, ani poškodenie meradla, čo skôr predpokladá správnu funkčnosť meradla. V zmysle predložených dôkazov bola v období od 20.7.2011 do 31.12.2011 nameraná spotreba v rozsahu 861 m³, čo zodpovedá spotrebe cca 5,25 m³ za deň, od 1.1.2012 do 11.3.2012 v rozsahu 853 m³ (cca 12,18 m³ za deň), od 12.3.2012 do 18.7.2012 v rozsahu 311 m³ (cca 2,42 m³ za deň), od 19.7.2012 do 31.12.2012 v rozsahu 850 m³ (cca 5,15 m³ za deň), od 1.1.2013 do 18.7.2013 v rozsahu 1273 m³ (cca 6,42 m³ za deň), od 19.7.2013 do 30.11.2013 v rozsahu 476 m³ (cca 3,55 m³ za deň), od 2.12.2013 do 31.12.2013 v rozsahu 273 m³ (cca 9,41 m³ za deň), od 1.1.2014 do 27.3.2014 v rozsahu 784 m³ (cca 9,22 m³ za deň). Údaje o spotrebe od 28.3.2014 do 18.7.2014 žalobkyňa do konania nepredložila. Od 19.7.2014 do 31.12.2014, čo spadá do obdobia po ukončení údajného neoprávneného odberu, bola nameraná spotreba v rozsahu 853 m³ (cca 5,16 m³ za deň), v období od 1.1.2015 do 18.7.2015 bola spotreba 1023 m³ (cca 5,16 m³ za deň). Z uvedeného vyplýva, že rozsah spotreby plynu v období, v ktorom malo dochádzať k neoprávnenému odberu plynu nie je výrazne odlišný ako odber v predchádzajúcich, resp. v nasledujúcich obdobiach. Zdôraznila, že obdobie s nižšou spotrebou nespadá do obdobia neoprávneného odberu. Žalobkyňa nepreukázala vznik akejkoľvek škody. Je nepochopiteľné tvrdenie súdu a žalobkyne, že žalovaná vykazovala nulovú spotrebu, naopak je zrejmé, že spotreba žalovanej existovala v bežnom rozsahu. Výklad ustanovenia § 82 ods. 1 písm. d/ ZoE je účelový. Súd nebral do úvahy skutočnosť, že na priznanie nároku žalobkyne je potrebné preukázať aj vznik škody. „Nie je možné škodu vyčísliť“ nemožno stotožňovať so situáciou „nebol preukázaný vznik škody“, resp. „vznik škody nemožno preukázať“. Ďalej poukázala na to, že povinnosť nahradiť škodu nemožno zamieňať s povinnosťou zaplatiť sankciu za poškodenie plomby. Žalovaná nespochybňuje objektívnu zodpovednosť v danom prípade. Podotkla, že v zápise z 27.3.2014 nie je uvedený ako dôvod výmeny meradla podozrenie z neoprávneného odberu plynu, ale len bežná kontrola odberného miesta, preto malo byť dodržané ustanovenie § 76 ods. 10 ZoE a žalovaná mala byť informovaná v zákonnej lehote o výmene určeného meradla. Montážny list podpísal L. V.. V konaní nebolo možné s poukazom na čl. 16 ods. 2 CSP prihliadať na znalecký posudok, keďže príslušné meradlo bolo získané nezákonným spôsobom. Plynomer je jednoznačne verejne prístupný, keďže sa nachádza v podstate na ulici a nie v

priestore rodinného domu alebo súkromného pozemku. Skrinka s meradlom je síce uzamknutá, ale to len bežným zámkom bez akýchkoľvek špeciálnych zabezpečovacích prostriedkov. Vzťah medzi stranami sporu považuje žalovaná za spotrebiteľský, a to aj napriek tomu, že medzi stranami sporu neexistoval zmluvný vzťah. Súd prvej inštancie bol podľa § 295 CSP povinný vykonať všetky dôkazy v prospech spotrebiteľa, aj keď ich spotrebiteľ nenavrhol.

3. Žalobkyňa sa k odvolaniu žalovanej vyjadrila tak, že navrhla rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdiť. Uviedla, že s argumentáciou žalovanej nesúhlasí, nakoľko vychádza zo zlých právnych záverov, nezakladajúcich sa na skutkovom stave. Citácie rozhodnutí súdov, na ktoré sa odvoláva sú v ponímaní skutkového stavu vytrhnuté z kontextu, nie je možné ich aplikovať na danú vec. V zmysle § 15 ods. 6 písm. d/ zákona č. 142/2000 Z. z. o metrológii, platnosť overenia určeného meradla zaniká, ak bola poškodená, pozmenená, odstránená alebo inak porušená overovacia značka alebo zabezpečovacia značka. Platnosť overenia meradla v danej veci zanikla, preto nie je potrebné preukazovať, či meradlo meria správne a údaj uvedený na číselníku nie je možné akceptovať. Aj v tomto prípade meradlo za rozhodné obdobie vykázalo určité množstvo spotrebovaného plynu, vzhľadom však na charakter porušenia zabezpečenia meradla nie je možné toto množstvo plynu použiť na účely vyfakturovania odobraného množstva. Údaje o spotrebe meradla, ktorého platnosť úradného overenia zanikla, nesmú byť použité v obchodnom styku, v opačnom prípade hrozí sankcia (pokuta) za porušenie ustanovení zákona o metrológii. Množstvo odberateľom spotrebovaného plynu, ktorého takéto meradlo vykazuje nemôže vyfakturovať odberateľovi jeho dodávateľ, a toto množstvo ani nemôže byť žalobkyňou použité na určenie výšky škody v prípade neoprávneného odberu. Žalovanej nebola za predmetné obdobie neoprávneného odberu (19.6.2013 - 27.3.2014) fakturovaná spotreba zemného plynu zo strany jej dodávateľa. V prípade, ak žalovaná uhrádzala zálohové platby, dodávateľ zemného plynu vrátil vzniknutý preplatok za obdobie neoprávneného odberu. Nulová spotreba na faktúre, resp. na vyúčtovaní žalovanej je vedená kvôli skutočnosti, že porušením plomby platnosť overenia meradla zanikla. Majetok žalobkyne sa v tomto prípade znížil o spotrebu zemného plynu žalovanej. Nakoľko medzi žalobkyňou a žalovanou neexistuje zmluvný vzťah, žalobkyňa si tento úbytok majetku uplatnila ako škodu spôsobenú neoprávneným odberom. Túto skutočnosť predpokladá aj zákon o energetike. Taktiež poukázala na rozhodnutie Krajského súdu v Trnave sp. zn. 21Cob/131/2011. V prípade, ak sa zistí poškodenie zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii na odbernom mieste (napr. neobývaná nehnuteľnosť), do ktorej by neprúdil plyn z distribučnej siete, v takom prípade by poškodenie zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii nemalo za následok vznik škody. V tomto prípade však žalobkyňa jednoznačne preukázala, že žalovaná v spornom období plyn na odbernom mieste reálne odoberala. Kontrola odberného miesta žalovanej bola vykonaná na základe oznámenia orgánov činných v trestnom konaní, pretože vzniklo podozrenie, že na predmetnom mieste dochádza k neoprávnenému odberu. Žalobkyňa má za to, že škoda jej reálne vznikla a jej výška bola vypočítaná v zmysle vyhlášky správne. Skutočne vzniknutú škodu nie je možné vyčíslieť na základe objektívnych a spoľahlivých podkladov. Uviedla, že meradlo žalovanej sa nenachádza na verejne prístupnom mieste, nachádza sa v uzamknutej skrinke so zámkom na pozemku žalovanej. Poukázala na početnú judikatúru Najvyššieho súdu SR i odvolacích súdov.

4. Žalovaná uviedla, že ani jedno z rozhodnutí súdov neriešilo prípad, keď rozhodujúci dôkaz bol získaný nezákonným spôsobom (čl. 16 ods. 2 CSP). Až v konaní pred súdom sa žalovaná dozvedela skutočný dôvod výmeny meradla, čo však nezodpovedá dokumentácii k tejto výmene. Poukázala na fakt, že znalec posudok nevyhotovil okamžite, ale až 31.7.2014. Je reálne, že v čase výmeny overovacia plomba poškodená ešte nebola a k poškodeniu mohlo dôjsť následne. Je tu lehota 126 dní počas ktorej nie sú žiadne informácie o umiestnení zapečatenej krabice z 27.3.2014. Má za to, že neboli naplnené všetky predpoklady vzniku zodpovednosti za (prípadnú škodu).

5. Žalobkyňa písomne reagovala, že tlačivo zápisu z kontroly ani možnosť neoprávneného odberu nepredpokladá. Navyše neoprávnený odber nebol v tom čase relevantne preukázaný znaleckým posudkom. Žalovaná v konaní pred súdom prvej inštancie nespochybňovala postup zamestnancov žalobkyne, poškodenie meradla po tom, ako bolo zapečatené v krabici. Žalovaná mala možnosť klásť otázky svedkom, znalcom, svoju možnosť nevyužila.

6. Žalovaná následne písomne uviedla, že uplatnená výška škody je viac ako trojnásobne vyššia ako platby žalobkyne v období pred údajným odberom plynu. V danom prípade má výška škody sankčný charakter a musí byť jednoznačne považovaná za nadmerné bremeno pre škodcu. Takýto nepomer je

v rozpore s čl. 11 ods. 1 listiny základných práv a slobôd. Poukázala na nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 668/15.

7. Žalobkyňa písomne uviedla, pokiaľ ide o nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 668/15, že ide o rozhodnutie súdnej authority iného štátu, pre súd Slovenskej republiky nie je smerodajné.

8. Odvolací súd vo veci rozhodoval podľa ustanovení CSP (zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku), účinného od 1.7.2016, ktorým bol zrušený zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších zmien a doplnení, keďže podľa § 470 ods. 1 CSP ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti a podľa ods. 2 vety prvej rovnakého ustanovenia právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozsudku súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 a § 356 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) a že odvolateľka použila zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. f/ a h/) preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP), s prihliadnutím ex offo na prípadné vady týkajúce sa procesných podmienok (§ 380 ods. 2 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario), a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je dôvodné zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

9. V preskúmvanej veci súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie na objektívnej zodpovednosti žalovanej za škodu v súvislosti s neoprávneným odberom plynu podľa § 82 ods. 1 písm. d/ ZoE, keď mal za preukázané, porušenie zabezpečenia proti neoprávnenej manipulácii s určeným meradlom a splnenie všetkých predpokladov vzniku zodpovednosti. Škodu považoval za vyčíslenú podľa vyhlášky č. 449/2012 Z. z., ktorú žalobkyni priznal v celom rozsahu s tým, že spôsob a výška vyčíslenia neboli v zásade namietané.

10. Podľa § 82 ods. 1 písm. d/ ZoE neoprávneným odberom plynu je odber meraný určeným meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, alebo určeným meradlom, ktoré nebolo namontované prevádzkovateľom siete.

Podľa § 82 ods. 2 ZoE odberateľ, ktorý neoprávnene odoberal plyn, je povinný uhradiť dodávateľovi plynu, prevádzkovateľovi prepravnej siete a prevádzkovateľovi distribučnej siete, prevádzkovateľovi zásobníka skutočne vzniknutú škodu, ak vznikla. Odberateľ, ktorý neoprávnene odoberal plyn, je povinný uhradiť spolu so škodou aj ušlý zisk dodávateľovi plynu, prevádzkovateľovi prepravnej siete a prevádzkovateľovi distribučnej siete.

Podľa § 82 ods. 3 ZoE ak nemožno vyčíslieť skutočne vzniknutú škodu na základe objektívnych a spoľahlivých podkladov, použije sa spôsob výpočtu škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu ustanovený všeobecne záväzným právnym predpisom vydaným podľa § 95 ods. 1 písm. l).

Podľa § 82 ods. 4 ZoE, ak ide o prvý neoprávnený odber plynu odberateľa plynu v domácnosti meraný meradlom umiestneným na verejne prístupnom mieste, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii podľa odseku 1 písm. d), výška škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu sa určí ako cena neoprávnene odobraného množstva plynu určeného pomocou typového diagramu dodávky. Pre výpočet škody spôsobenej druhým a ďalším takým neoprávneným odberom plynu na tom istom odbernom mieste sa použije postup podľa odseku 3.

V prípade žaloby o náhradu škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu je povinnosťou súdu dôsledne vychádzať z toho, podľa akej skutkovej podstaty uvedenej v ustanovení § 82 ods. 1 ZoE si žalobkyňa uplatnila nárok na náhradu škody. V danej veci si žalobkyňa uplatnila nárok na náhradu škody spôsobenej neoprávneným odberom plynu podľa § 82 ods. 1 písm. d/ ZoE.

Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojom rozhodnutí z 22.3.2018 sp. zn. 3Obdo/51/2017 konštatoval, že podľa uvedeného zákonného ustanovenia je odberateľ plynu zodpovedný za neoprávnený odber plynu, ktorý bol meraný určeným meradlom, na ktorom bolo porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii bez ohľadu na zavinenie samotného odberateľa plynu. Zodpovednosť odberateľa plynu za neoprávnený odber plynu je objektívna a je daná vtedy, ak v rozhodnom období odoberal plyn, ktorý bol meraný meradlom s porušeným zabezpečením proti neoprávnenej manipulácii. Ak je v konaní preukázané, že odberateľ v rozhodnom období odoberal plyn meradlom s porušeným zabezpečením

proti neoprávnenej manipulácii (t. j. dopustil sa neoprávneného odberu plynu), vznikla mu v súlade s § 82 ods. 2 ZoE povinnosť nahradiť dodávateľovi plynu vzniknutú škodu.

Ustanovenie § 82 ods. 1 písm. d/ ZoE a § 82 ods. 2 ZoE, upravujú osobitný prípad zodpovednosti za škodu spôsobenú neoprávneným odberom zemného plynu a sú špeciálnym ustanovením vo vzťahu k ustanoveniu § 420 Občianskeho zákonníka, upravujúcim všeobecnú zodpovednosť fyzických a právnických osôb za škodu. Predpokladmi zodpovednosti za škodu spôsobenú neoprávneným odberom zemného plynu podľa § 82 ods. 1 písm. d/, v spojení s ustanovením § 82 ods. 2 ZoE, sú 1. porušenie právnej povinnosti, 2. existencia škody a 3. príčinná súvislosť medzi porušením právnej povinnosti a škodou. V tomto prípade ide o osobitný druh objektívnej zodpovednosti odberateľa, keď rozhodujúce v zmysle tohto ustanovenia je to, že odberateľ odoberá zemný plyn meradlom, na ktorom je porušené zabezpečenie proti neoprávnenej manipulácii, ktorým protiprávnym konaním odberateľa skutočne vznikla škoda buď dodávateľovi plynu, prevádzkovateľovi prepravnej siete, prevádzkovateľovi distribučnej siete, alebo prevádzkovateľovi zásobníka. V danom prípade nároku na náhradu škody preto nie je potrebné zisťovať zavinenie, nakoľko ide o objektívnu zodpovednosť odberateľa plynu, avšak musia byť preukázané všetky ostatné zložky zodpovednosti za škodu spôsobenú neoprávneným odberom zemného plynu, t. j. 1. protiprávny úkon spočívajúci v odoberaní plynu meradlom s porušeným zabezpečením proti neoprávnenej manipulácii, 2. vznik skutočnej škody na strane jednej z oprávnených osôb (dodávateľ plynu, prevádzkovateľ prepravnej siete a prevádzkovateľ distribučnej siete, alebo prevádzkovateľ zásobníka) a 3. existencia príčinnej súvislosti medzi neoprávneným odberom a vznikom tejto škody (porovnaj rozsudok Krajského súdu v Trnave z 27.6.2018 sp. zn. 9Co/87/2017, ods. 26).

11. V súvislosti s argumentom žalovanej v odvolaní, pokiaľ ide o vykonanie a hodnotenie dôkazu - znaleckého posudku, z ktorého súd vychádzal (pri základe nároku) a použitie ktorého sa namietalo jednak v konaní pred súdom prvej inštancie ako aj v rámci odvolania, odvolací súd uvádza nasledovné. Súd vykonával dokazovanie listinami ešte za účinnosti O.s.p. (zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok) na pojednávaní dňa 8.6.2016 (č. I. 67 - 68).

Súd vykonáva dokazovanie na pojednávaní, ak neboli splnené podmienky na vydanie rozhodnutia bez ústneho pojednávania (§ 122 ods. 1 O.s.p.). Za dôkaz môžu slúžiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť stav veci, najmä výsluch svedkov, znalecký posudok, správy a vyjadrenia orgánov, fyzických osôb a právnických osôb, listiny, ohliadka a výsluch účastníkov. Pokiaľ nie je spôsob vykonania dôkazu predpísaný, určí ho súd (§ 125 O.s.p.). Dôkaz listinou sa vykoná tak, že predseda senátu alebo samosudca na pojednávaní listinu alebo jej časť prečíta alebo oznámi jej obsah; to neplatí, ak súd vo veci nenariaďuje pojednávanie alebo ak listina bola všetkým účastníkom doručená alebo ak listina alebo jej obsah nebola protistranou spochybnená (§ 129 ods. 1 O.s.p.).

Z odôvodnenia rozsudku súdu prvého stupňa, ktorý žalobe v plnom rozsahu vyhovel vyplýva, že ku skutkovým zisteniam, na ktorých založil svoje rozhodnutie, dospel na základe dokazovania.

V prejednávanej veci sa na súde prvého stupňa uskutočnili tri pojednávania. Na prvom pojednávaní dňa 8.6.2016 (č. I. 67 a nasl.) bol vykonaný výsluch žalovanej (pozn. vypočutie zástupcu žalobkyne nemožno považovať za výsluch účastníka/strany) a podľa zápisnice sa oboznámili „faktúry SPP“. Na druhom pojednávaní dňa 4.10.2016 (č. I. 92 a nasl.) bol vypočutý svedok Ing. P. G. (vypracoval znalecký posudok). Na treťom pojednávaní 6.12.2016 (č. I. 104 a nasl.) po postupe súdu v zmysle § 181 ods. 2 CSP, boli vypočutí svedkovia L. V., U. M., dokazovanie bolo vyhlásené za skončené a na to bol vyhlásený napadnutý rozsudok.

Obsah zápisníc, ani zvukové záznamy z týchto pojednávanií však nesvedčia o tom, že by súd vykonával dokazovanie listinami, na ktoré sa v odôvodnení svojho rozsudku odvoláva.

Dôkaz nevykonaný alebo dôkaz vykonaný v rozpore so zákonom, nemôže byť predmetom hodnotenia dôkazov.

Vykonávanie dôkazov na pojednávaní je vyjadrením zásady priamosti občianskeho súdneho konania a výnimky sú možné len v prípadoch, keď sú splnené podmienky pre vydanie rozhodnutia bez ústneho pojednávania, alebo ak listina bola všetkým účastníkom/stranám doručená alebo ak listina alebo jej obsah nebola protistranou spochybnená. O takýto prípad ale v prejednávanej veci nešlo. Zo spisu nevyplýva, že spolu s platobným rozkazom sa žalovanej nedoručovali aj prílohy žaloby (č. I. 21), pričom zo zvukového záznamu z pojednávania z 8.6.2016 vyplýva, že sa oboznamovala len listina z č. I. 39 spisu. Ani následné listiny nachádzajúce sa v spise, predložené v konaní žalobkyňou, neboli žalovanej doručované, na pojednávaní neboli oboznámené. Uvedený postup neumožňuje ani právna úprava CSP v § 204.

Súd prvej inštancie nerešpektoval spôsob, ktorý zákon v rozhodnom období predpisoval pre vykonávanie listinných dôkazov (§ 122 ods. 1 a § 129 ods. 1 O.s.p.), zaťažil svoje konanie vadou (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 26.3.2012 sp. zn. 1MCdo/6/2010).

Ústavný súd Slovenskej republiky vo svojom náleze zo dňa 19.12.2001 sp. zn. I. ÚS 49/01 uvádza, že zásadu priamosti a ústnosti vykonávania dôkazov ako jednu zo základných zásad občianskeho súdneho konania zaručuje nielen ústava (čl. 48 ods. 2), ale aj dohovor (čl. 6 ods. 1). V širšom chápaní je totiž táto zásada súčasťou práva účastníkov konania na spravodlivé prejednanie veci týkajúcej sa ich občianskych práv a záväzkov a zároveň špecifickým vyjadrením zásady kontradiktórnosti sporového konania.

12. Podľa § 220 ods. 2 CSP v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Podľa § 389 ods. 1 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak a) neboli splnené procesné podmienky, b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom, c) súd prvej inštancie v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci nevykonal navrhované dôkazy, ak nie je účelné doplniť dokazovanie odvolacím súdom, alebo d) nejde o rozhodnutie vo veci samej a dôvody, pre ktoré bolo vydané, zanikli alebo ak také dôvody neexistovali.

Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ústavný zákon č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov), čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ústavný zákon č. 23/1991 Zb.), čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ľudských právach (oznámenie FMZV č. 209/1992 Zb.) je aj právo účastníka konania (strany sporu) na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obrany proti takémuto uplatneniu. Požiadavky na právnu argumentáciu vyplývajú aj z ustálenej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky a smerujú k tomu, aby výsledok rozhodovacej činnosti súdov bol jasný, zrozumiteľný a dostatočne odôvodnený a aby účastník konania (strana) nemusel hľadať odpoveď na nastolenú problematiku v rovine dohadov. Súd musí pritom starostlivo prihliadať na všetko, čo vyšlo počas konania najavo, vrátane toho, čo uviedli strany. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí potom vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej. Všeobecný súd vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení svojho rozhodnutia musí dbať tiež na jeho celkovú presvedčivosť, aby jeho závery boli zrozumiteľné, spravodlivé a presvedčivé. Súd pritom musí súčasne vychádzať z materiálnej ochrany zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov strán (IV. ÚS 1/2002, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07, III. ÚS 332/09, I. ÚS 501/11). Za arbitrárny, resp. nedostatočne zdôvodnený treba považovať rozsudok súdu, ktorý svoj právny záver nezdôvodní zo všetkých zákonných hľadísk, ktoré v danej veci prichádzajú do úvahy (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 28.2.2006, sp. zn. I. ÚS 154/2005). Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad (rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva Georgiadis v. Grécko, z roku 1997), pričom stačí, aby súd reagoval na argumenty, ktoré sú z hľadiska výsledku súdneho konania považované za rozhodujúce (napr. rozhodnutie Ruiz Torija v. Španielsko, rozsudok z roku 1994, Kraska v. Švajčiarsko z 29. apríla 1993, seria A č. 254-B, s. 49).

Občianskoprávne kolégium Najvyššieho súdu Slovenskej republiky prijalo stanovisko (Zbierka stanovísk Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a rozhodnutí súdov č. 1/2016), podľa ktorého nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania, avšak výnimočne, ak písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. (odňatie možnosti konať pred súdom).

Odvolací súd po preskúmaní rozsudku súdu prvej inštancie s poukazom na námietky odvolateľky dospel k záveru, že rozsudok je arbitrárny, resp. nedostatočne zdôvodnený, nakoľko z jeho odôvodnenia nemožno jednoznačne vyvodiť, z čoho súd vychádzal najmä pri ustálení výšky škody s odvolaním sa na nespochybnosť tejto výšky zo strany žalovanej. Súd na pojednávaní 6.12.2016 sám konštatoval v rámci aplikácie ustanovenia § 181 ods. 2 CSP, že za nesprávny považuje postup žalobkyne, ktorá

nepostupovala pri vyčíslení škody podľa typového diagramu. Následne v odôvodnení rozsudku súd uvádza, že pri výpočte výšky škody nie je potrebné postupovať podľa typového diagramu, pretože ide o meradlo, ktoré nebolo umiestnené na verejne prístupnom mieste (ods. 16 rozsudku). Súd priznal žalobkyni ňou požadovanú výšku škody, pričom konštatoval, že výška a spôsob jej vyčíslenia neboli v zásade v konaní namietané (s. 7, ods. 16 rozsudku). Nie je zjavné, z čoho súd uvedené vyvodil, pretože žalovaná spončybňovala jednak škodu ako takú a rovnako aj jej výšku, čo vyplýva okrem iného aj zo zvukovej nahrávky z pojednávania zo dňa 6.12.2016, ako aj zo zápisnice z pojednávania (č. l. 104), kde sa uvádza, ktoré tvrdenia považuje súd medzi stranami za sporné: „Vznik škody a jej výška“. Žalovaná na pojednávaní zároveň výslovne uviedla: „...spôsob výpočtu chcem ešte aj napadnúť...“.

Uvedené nedostatky odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie mali za následok, že rozhodnutie nespĺňalo požiadavky obsiahnuté v ustanovení v § 220 CSP.

Jedná sa o závažné procesné pochybenie, v dôsledku ktorého došlo k porušeniu práva strán sporu na spravodlivý proces a zároveň k odňatiu možnosti konať pred súdom, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu. Z dôvodu, že rozhodnutie súdu prvej inštancie postráda náležitú argumentáciu, vo vzťahu k výške škody chýbal argumentačný základ, ktorý by mohol odvolací súd preskúmať.

Uvedeným procesným postupom a rozsudkom súd prvej inštancie znemožnil najmä odvolateľke, aby uskutočňovala jej patriace procesné právo v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, pričom tento nedostatok nebolo možné napraviť pred odvolacím súdom, a preto odvolaciemu súdu nezostalo nič iné, len v zmysle § 389 ods. 1 písm. b/ CSP rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť, vrátane závislého výroku o trovách konania strán i štátu, a podľa § 391 ods. 1 CSP vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Vzhľadom na uvedené, odvolací súd sa ďalšími námietkami uvádzanými žalovanou v odvolaní nezaoberal, keďže neboli spôsobilé ovplyvniť jeho rozhodnutie.

13. Povinnosťou súdu prvej inštancie bude v ďalšom konaní sa riadiť názorom odvolacieho súdu, ktorým je podľa § 391 ods. 2 CSP viazaný, opätovne vec prejednať, v potrebnom rozsahu vykonať dokazovanie (teraz už podľa príslušných ustanovení CSP o vykonávaní dôkazov), výsledky celého konania zhodnotiť a až potom o veci rozhodnúť, pričom je potrebné náležite sa vysporiadať s relevantnou právnou i skutkovou argumentáciou strán sporu a nové rozhodnutie náležite v súlade s ust. § 220 ods. 2 CSP odôvodniť.

Odvolací súd dodáva, že v prípade, ak budú podľa súdu prvej inštancie splnené zákonom stanovené predpoklady vzniku zodpovednosti za škodu, je potrebné zohľadniť všetky okolnosti daného prípadu so zreteľom na to, že vypočítaná výška škody nemá mať sankčnú povahu.

14. Podľa § 396 ods. 3 CSP ak odvolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne o náhrade trov súd prvej inštancie v novom rozhodnutí o veci. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie i o trovách tohto odvolacieho konania.

15. Toto uznesenie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. (§ 420 CSP)

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. (§ 421 ods. 1 CSP)

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a/ až n/. (§ 421 ods. 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok dovolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok dovolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/. (§ 422 ods. 1 CSP)

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané. (§ 424 CSP)

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77. (§ 425 CSP)

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil. (§ 426 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. (§ 427 ods.1 CSP)

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods.2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. (§ 429 ods.1 CSP)

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 ods.2 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení. (§ 431 ods. 1 CSP)

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada. (§ 431 ods. 2 CSP)

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. (§ 432 ods. 1 CSP)

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. (§ 432 ods. 2 CSP)

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom. (§ 433 CSP)

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 434 CSP)

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania. (§ 435 CSP)